
Alumne: Bernat Pareja Sabaté

Tutora: Anna Planas Cibis

Les últimes setmanes d'en Pere Miquel Pous

Presentació

Fa temps vaig sentir que a ca la meva àvia hi havia unes cartes que el seu germà havia enviat des de la guerra. Em va semblar molt interessant però... de quin germà parlava? Va resultar que aquest, en Pere, era un germà «oblidat», ja que la seva mort a la guerra va ser sempre un tema tabú a casa seva. Vaig aprofitar, doncs, l'oportunitat que em donava el treball de recerca per investigar sobre aquest tema i, a través de les cartes, reconstruir les seves últimes setmanes de vida al front i treure a la llum la seva història. Aquest treball tenia com a objectiu, per tant, desenterrar la figura d'en Pere, però també fer saber la veritat a la meua família, la qual mai no havia sabut del cert què havia passat. Un altre dels motius per triar aquest tema és que a mi no em convenç el tracte que es dona a les guerres. Sempre es parla de dades com, per exemple, el nombre de morts, les dates, els territoris guanyats i perduts, les batalles... No m'agrada que es deshumanitzi tant la guerra, atès que cadascuna de les víctimes tenia un cercle familiar, uns amics i coneguts als quals els ha quedat una ferida que mai no s'ha pogut tancar del tot. Aquest treball de memòria històrica, doncs, també vull que serveixi per treure a la llum un cas que ens mostri la crueltat de la guerra.

Metodologia

M'agrada definir el meu treball com un treball purament de recerca, ja que, en definitiva, he buscat la localització d'una persona tant en l'espai com en el temps. A l'inici va haver-hi un temps de documentació sobre la Guerra Civil, la batalla de l'Ebre i la Lleua del Biberó, els tres temes cabdals del meu treball sense els quals no podia comprendre el context d'en Pere. Més tard vaig continuar amb les cartes. Vaig llegir-les i aquestes em van donar una idea sobre què feia a la guerra. En analitzar-les, vaig poder extreure'n més informació i, contextualitzant-la en el temps i l'espai de la guerra, vaig poder reconstruir les seves últimes setmanes al front.

Cos del treball

La part més important, com ja he comentat, són les cartes. En elles, en Pere escrivia reflexions, accions que feia, com es trobava, s'interessava per la família... Durant els quasi tres mesos que va estar al front va enviar 65 cartes, les quals guardava la meua àvia curosament a casa seva. Després de transcriure'n les parts més importants, he comprès que aquestes cartes tenen un gran valor històric ja que en elles s'expliquen els horaris que seguien per fer la instrucció, els moviments del batalló –sempre sense dir el nom del lloc, ja que no volia que les cartes fossin confiscades o destruïdes–, el que menjava, com es trobava –ja que va tenir problemes de salut– i fins i tot reflexions personals i pensaments com, per exemple, el següent: «tranquilos, que todo irá bien» o «pronto nos volveremos a ver», en què s'observen les ganes que té de tornar amb la família, un desig que mai no va poder acomplir. A través de les cartes i de diverses entrevistes m'he adonat de la crueltat de la guerra, ja que vaig entrevistar un supervivent de la guerra i també la meua àvia, germana d'en Pere.

Conclusions

El resultat de la recerca ha estat realment sorprenent. La hipòtesi que tenia a l'inici no ha tingut res a veure amb el que ha resultat ser. Creia, pel que m'havien explicat, que ell havia anat al front, havia entrat en combat i l'havien mort. La realitat, però, ha estat molt diferent. Va resultar que en Pere estava malalt i que, per tant, no va entrar en combat. El seu batalló estava a la zona de Tàrrega quan va començar la batalla de l'Ebre i es va moure cap allà. En Pere, però, no hi va anar en cap moment. Un dia, quan estaven a la casa de pagès en la qual tenien el campament, va arribar un batalló nacional i, tot i que van sortir amb bandera blanca, els van afusellar tots. Aquest treball potser no ha suposat una aportació d'interès general, però sí que dins de la meua família ha aportat un cert sentiment de pau i tranquil·litat alhora. La meua àvia, per exemple, en saber-ho va mostrar-se molt agraïda –reacció que no m'esperava–, ja que algú, finalment, s'havia interessat pel que va passar-li al seu germà. Així doncs, veure que la recerca ha fet feliç la meua àvia i la família en general ja fa que

el treball hagi pagat la pena.

Bibliografia i webgrafia

Llibres:

La Batalla del Ebro: Asedio y defensa de Gandesa en sus aspectos militar, económico, demográfico y urbanístico, de Luis M. Mezquida, 1997. — *Historia de las brigadas mixtas del ejército de la república 1936-1939*, de Carlos Engels, 1999.

Webs:

“Las brigadas del Ejército Popular”. Sociedad Benéfica de Historiadores Aficionados y Creadores. <<https://www.sbhac.net/Republica/Fuerzas/>> — “Organigrama del Ejército Popular de la República”. Morir en España. <<http://morirenespana.blogspot.com.es/>> — “La Guerra Civil (1936-1939)” a Buxaweb. <<http://www.buxaweb.cat/dossiers/guerracivil.htm/>>
